

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**МІЖНАРОДНІ НОРМИ ТА ЗВИЧАЇ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ
ПОСЛУГАМИ**
(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 242 "Туризм"
(шифрі назва спеціальності)**

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:
кафедрою туризму, протокол № 12 від 30.03.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни "Міжнародні норми та звичаї у сфері торгівлі послугами" є формування у здобувачів загальних та професійних компетентностей у сфері природи міжнародних правових норм і звичаїв у сфері торгівлі послугами, взаємодії національного та міжнародно-правового регулювання міжнародної економічної діяльності.

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни " Міжнародні норми та звичаї у сфері торгівлі послугами" на практичні заняття відводиться 22 год. навчального часу.

Практичні заняття з навчальної дисципліни Міжнародні норми та звичаї у сфері торгівлі послугами" проводяться у аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Під час практичної роботи здобувачі працюють з міжнародно-правовими нормами, міжнародними договорами, статутами, договорами, інформаційними та статистичними звітами міжнародних організацій та національних інституцій, які регулюють діяльність у сфері торгівлі послугами в тому числі в туристичній сфері, стратегічними документами, що приймаються на різних рівнях управління.

При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіти, презентації, аналітичні довідки, які відповідають зазначеним викладачем вимогам, та захищають завдання під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією одногрупників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного норм і звичаїв в сфері торгівлі послугами						
1	Тема 1. Історія становлення і розвитку міжнародних норм і звичаїв	Вміння визначати основні періоди становлення та розвитку міжнародних норм і звичаїв	1. Етапи становлення міжнародного права. 2. Особливості сучасного міжнародного права.	1		Основна: [1; 4; 7; 2; 10]; Додаткова: [53; 55; 57; 62]
2	Тема 2. Поняття, предмет, методи та система міжнародного права в сфері торгівлі послугами	Вміння визначати поняття та місце міжнародного права в сфері торгівлі послугами системі галузей права України	1. Співвідношення між публічним та приватним міжнародним правом. 2. Взаємозв'язки міжнародного та національного (внутрішньо-державного) права. 3. Конституція і законодавство України щодо взаємозв'язку внутрішньо державного та міжнародного права в сфері торгівлі послугами	1	доступ до мережі Інтернет	Основна: [1; 4; 7; 2; 10]; Додаткова: [53; 55; 57; 62]
3	Тема 3. Джерела міжнародного права у сфері торгівлі послугами	Здатність до визначення основних джерел міжнародного права в сфері торгівлі послугами	1. Поняття та види джерел міжнародного економічного права у сфері торгівлі послугами. 2. Ознаки міжнародного економічного договору. 3. Місце міжнародного звичаю в системі джерел міжнародного права в сфері торгівлі послугами. Визнання звичаю як джерела міжнародного права в Україні. 4. Види звичаїв ділового обороту. 5. Характеристика прецеденту як джерела міжнародного права в сфері торгівлі послугами. 6. Ступінь юридично сили рішень міжнародних економічних організацій. 7. Поняття "мовчазна згода" та його значення в міжнародних відносинах.	2		Основна: [1; 4; 7; 2; 10; 12]; Додаткова: [55; 57; 62]
4	Тема 4. Принципи	Визначати основні принципи	1. Характеристика Декларації про принципи	1		Основна:

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
	міжнародно-правового регулювання міжнародних відносин в сфері торгівлі послугами.	міжнародних економічних відносин; оцінювати місце та значення принципів міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин	міжнародного права. 2. Поняття "суверенітет". 3. Класифікація принципів міжнародного права в сфері торгівлі послугами. 4. Характеристика принципу рівноправності та самовизначеності народів. 5. Характеристика принципу сприяння міжнародній соціальній справедливості.			[1; 4; 7; 12; 10]; Додаткова: [53; 55; 57; 62; 66]
5	Тема 5. Держави як суб'єкти міжнародного економічного права.	Визначати загальну характеристику та правовий статус держави як суб'єкта міжнародного економічного права	1. Поняття "держава" – його визначення. 2. Ознаки держави як суб'єкта міжнародного економічного права. 3. Поняття та види імунітету держави. 4. Особливості судового імунітету. Основні риси майнового імунітету держави. 5. Співвідношення та порівняльний аналіз абсолютного та функціонального імунітету. 6. Доктрина державного імунітету в Україні.	1		Основна: [1; 3; 7; 2; 10]; Додаткова: [53; 55; 57; 62]
	Тема 6. Міжнародні економічні організації.	Визначати поняття, місце та мету міжнародних економічних організацій; визначати основні міжнародні економічні організації та їх місце в міжнародних економічних відносинах	1. Поняття "міжнародної економічної організації". 2. Міжнародні економічні організації в системі ООН. 3. Міжнародні фінансово – кредитні організації. 4. Спеціалізовані міжнародні економічні організації. 5. Регіональні економічні організації. 6. Міжнародні економічні організації членом яких є Україна.	2		Основна: [1; 4; 7; 2; 10; 12; 14; 16; 21; 6; 11; 20]; Додаткова: [47; 48; 50; 52]
	Тема 7. Транснаціональні корпорації і міжнародно-правове регулювання їх діяльності.	Визначати правовий статус та місце транснаціональних корпорацій як учасників міжнародних економічних відносин. Здатність аналізувати нормативно-	1. Походження терміна "транснаціональна корпорація". 2. Ознаки транснаціональної корпорації. Види транснаціональних корпорацій. 3. Відмінності між транснаціональною та мультинаціональною корпорацією.	1		Основна: [1; 4; 7; 2; 10; 12; 14]. Додаткова: [56; 57; 62]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій	4. Зміст та основні положення Конвенції про транснаціональні корпорації.			
	Тема 8. Міжнародні економічні договори.	Ідентифікувати та розмежовувати міжнародні економічні договори. Визначати загальну характеристику та складові елементи міжнародних економічних договорів	1. Поняття міжнародного економічного договору. Його ознаки. 2. Стадії укладання міжнародного економічного договору. 3. Які види договорів найчастіше використовуються в міжнародних економічних відносинах. 4. Способи забезпечення виконання зобов'язань міжнародного економічного договору. 5. Значення терміну "човникова дипломатія". 6. Види міжнародного арбітражу. Його принципи.	2		Основна: [1; 4; 7; 2; 10; 12; 14; 16; 21]. Додаткова: [45; 46; 51; 53–57; 68]
	Тема 9. Забезпечення виконання зобов'язань, що впливають на міжнародних економічних договорів.	Визначати основні засоби забезпечення виконання зобов'язань, що впливають з міжнародних економічних договорів	1. Проблемні аспекти притягнення держави до відповідальності. 2. Позитивні та негативні сторони державного імунітету. 3. Правовий статус Міжнародного суду ООН.	1		Основна: [1; 4; 7; 2; 10; 12; 14; 16; 21]. Додаткова: [45; 46; 48–51; 53–57]
Разом за змістовим модулем І				12		
Змістовний модуль 2 Особлива частина міжнародного права у сфері торгівлі послугами						
6	Тема 10. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	Визначати поняття зовнішньоекономічної діяльності	1. Поняття та значення зовнішньоекономічної діяльності. 2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Їх права та обов'язки. 3. Види та особливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності.	1		Основна: [1; 4; 7; 5; 8; 18]. Додаткова: [43; 44; 46; 53; 55; 57–68]
7	Тема 11. Міжнародне	Визначати поняття та місце	1. Поняття міжнародного торговельного права.	2	доступ	Основна:

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
	торговельне право.	міжнародного торговельного права в системі галузей права	2. Види міжнародних торговельних договорів. Порядок денонсації договору. 3. Стадії укладення договору міжнародної купівлі-продажу товарів. 4. Принципи міжнародної торгівлі. 5. Повноваження органу з ратифікації міжнародного договору.		до мережі Інтернет	[1; 4; 7; 5; 8; 18]. Додаткова: [2; 3; 5; 12; 14]
8	Тема 12. Міжнародне валютне право.	Визначати поняття та загальну характеристику міжнародного валютного права. Здійснювати аналіз місця міжнародного валютного права в системі галузей права	1. Поняття "валюта". 2. Види конвертованості валют. 3. Види міжнародних валютно-кредитних відносин. 4. Міжнародні валютні організації.	2		Основна: [1; 4; 7]. Додаткова: [56-57; 67]
9	Тема 13. Міжнародне транспортне право.	Визначати поняття та загальну характеристику міжнародного транспортного права як підгалузі міжнародного економічного права	1. Міжнародне перевезення. 2. Суб'єкти міжнародного транспортного права. 3. Способи міжнародних морських перевезень. 4. Види коносаменту в міжнародних морських перевезеннях. 5. Які річки можна віднести до міжнародних. 6. Співвідношення лінійного та нелінійного перевезення. 7. Види нормативних актів, що регулюють міжнародні залізничні перевезення. 8. Способи фрахтування повітряних суден. 9. Переваги і недоліки міжнародних автомобільних перевезень.	2		Основна: [1; 4; 16; 19]. Додаткова: [43; 46; 59; 62]
	Тема 14. Міжнародне митне право.	Визначати поняття міжнародного митного права в системі міжнародного права.	1. Місце митного права в системі міжнародного економічного права. 2. Зміст митної справи. 3. Джерела митного права. 4. Порядок митного декларування товарів.	1		Основна: [1; 4; 16; 17]. Додаткова: [43; 46; 49; 52; 59; 62].

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
	Тема 15. Міжнародно-правове регулювання співробітництва у промисловості та сільському господарстві.	Визначати поняття та значення міжнародного співробітництва в галузі промисловості та сільського господарства. Система міжнародних договорів в цій сфері	1. Зміст поняття "міжнародне співробітництво". 2. Форми промислової кооперації. 3. Комплексні угоди про промислове комплексне співробітництво. 4. Міжнародні організації в галузі сільськогосподарського співробітництва. 5. Види сільськогосподарського співробітництва.	1		Основна: [1; 4; 16; 19]. Додаткова: [43; 46; 59; 62]
	Тема 16. Правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва.	Визначати основні положення та правові засади міжнародного науково-технічного співробітництва	1. Поняття міжнародного науково-технічного співробітництва. 2. Стадії науково-технічного прогресу. 3. Джерела міжнародного права науково-технічного співробітництва. 4. Яке місце займає право інтелектуальної власності в системі міжнародного економічного права?	1		Основна: [1; 4; 16; 19]. Додаткова: [43; 46; 59; 62]
Разом за змістовим модулем II				10		
Разом за навчальною дисципліною				22		

*ПЗ – програмне забезпечення

3. ТИПОВИЙ ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 9

"Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні "

Завдання:

На переговорах з укладання багатобічної угоди про товарообіг брали участь: Держави: А, Б, С, Д, Є.

Міжнародна регіональна міжурядова організація тварин Австралії. Держава А зробила застереження щодо вільного та незалежного введення митних тарифів згідно з умовами національного законодавства, яке прийняли держави Б та Д. Депозитарієм була визначена ООН.

Згідно з умовами угоди остання набирає чинність після надходження до депозитарію третьої ратифікаційної грамоти, яка надійшла до ООН 20.01.2011 року. 01.01.2011 року держава А підняла ввізне мито та заблокувала частину товарів з джерелом походження з держави Б та Є. У відповідь держава Б офіційно розірвала телеграфні, транспортні, дипломатичні та інші відносини з державою А; затримала все майно, яке належало громадянам держави А та звернулася до міжнародного комерційного арбітражу з позовом про спонукання держави А до припинення порушень договору та компенсації спричиненої шкоди та втраченої вигоди. Проаналізуйте ситуацію та визначте існуючі порушення, незалежно від їх галузевої належності, що на Ваш погляд мали місце. Мотивовано та обґрунтовано вирішіть суперечку.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	Незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2							Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	ЗПЗ10	ЗПЗ11	ЗПЗ12	ЗПЗ13	ЗПЗ14	ЗПЗ15	ЗПЗ16	
Максимальна кількість балів	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	10

ЗПЗ – завдання для практичних занять.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна

1. Ануфриева Л. П. Международное частное право : ученик / Л. П. Ануфриева. – Т. 1. – М. : Изд. БЕК, 2002. – 288 с.
2. Ануфриева Л. П. Международное частное право : учебник / Л. П. Ануфриева. – Т. 2. – М. : Изд. БЕК, 2002. – 656 с.
3. Ануфриева Л. П. Международное частное право: учебник / Л. П. Ануфриева. – Т. 3. – М. : Изд. БЕК, 2003. – 768 с.
4. Белов А. П. Международное предпринимательское право : учебн. пособ. / А. П. Белов. – М. : Юстициформ, 2001. – 336 с.
5. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24 липня 1971 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 2006 р. – № 5. – С. 320.
6. Богуславский М. М. Международное частное право : учебн. пособ. / М. М. Богуславский. – М. : Юристь, 2001. – 604 с.
7. Боярська З. І. Міжнародне комерційне право : навч. посібн. / З. І. Боярська. – К. : КНЕУ, 2001. – 143 с.
8. Гаврилов В. В. Международное частное право : курс лекций / В. В. Гаврилов. – М. : Былина, 2001. – 270 с. 52
9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 21–22 – Ст. 144.
10. Жушман В. П. Міжнародне приватне право : підручник / В. П. Жушман, І. А. Шуміло. – Х: Право, 2011. – 320 с.
11. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995 р. – № 47. – Ст. 349.

12. Кодекс міжнародного частного права (Кодекс Бустаманте) (Приложение к Конвенции о международном частном праве, вступившей в силу 25 ноября 1928 г.) // Журнал міжнародного частного права. – 1994. – № 3(5). – С. 18.
13. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 р. // Офіційний вісник України. – 2004 р. – № 45. – С. 329.
14. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14.07.1967 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990 р. – № 1. – С. 310.
15. Конвенція ООН про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів документ від 14.06.1974 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 2004 р. – № 4. – С. 520.
16. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів від 19.05.1956 р. // Офіційний вісник України. – 2006 р. – № 34. – С. 20.
17. Конвенция ООН о международных смешанных перевозках грузов от 1980 г. // Международное частное право: Сб. док. – М., 1997. – С. 85.
18. Конвенція про транснаціональні корпорації від 06.03.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999 р. – № 36. – Ст. 323.
19. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28.05.1999 // Офіційний вісник України. – 2009 р. – № 33. – С. 169.
20. Конституція України : закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2598.
21. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 року // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990 р. – № 1. – С. 348.
22. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – С. 9.
23. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків від 15 червня 1957 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000 р. – № 35. – Ст. 284.
24. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 року // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990 р. – № 1. – С. 320.
25. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.
26. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48 – Ст. 650.
27. Повітряний кодекс України від 04 травня 1993 р. № 3167-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 25. – Ст. 274.
28. Про зовнішньоекономічну діяльність: закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-ХН. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377.
29. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
30. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: закон України від 04 лютого 1994 р. № 3929-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – Ст. 161.

31. Про міжнародний комерційний арбітраж: закон України від 24 лютого 1994 р. № 4002-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.
32. Про режим іноземного інвестування: закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
33. Про державну виконавчу службу: закон України від 24 березня 1998 р. № 202/98-ВР. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 36-37. – Ст. 243.
34. Про громадянство України: закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
35. Про міжнародне приватне право: закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.
36. Сергієнко В. В. Міжнародне економічне право : навч. посібн. / В. В. Сергієнко, К. О. Жирнова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 260 с.
37. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-ІІІ. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135.
38. Сидор В. Д. Міжнародне економічне право : навч. посібн. / В. Д. Сидор. – К. : Дакор, 2010. – 248 с.
39. Страсбурзька угода про міжнародну патентну класифікацію від 24 березня 1971 р. // Офіційний вісник України. – 2010 р. – № 25. – С. 160.
40. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 44. – Ст. 356.
41. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-ІV. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40. – Ст. 492.

5.2. Додаткова

42. Вилкова Н. Г. Исторические аспекты унификации права между-народных контрактов / Н. Г. Вилкова // Хозяйство и право. – 1997. – № 6. – С. 139-147.
43. Вилкова Н. Г. Унификация коллизионных норм в странах СНГ / Н. Г. Вилкова // Хозяйство и право. – 1998. – № 10. – С. 91.
44. Вилкова Н. Г. Унификация коллизионных норм в сфере между-народных коммерческих контрактов / Н. Г. Вилкова // Хозяйство и право. – 1997. – № 11. – С. 131-135.
45. Виноградова Г. В. Інвестиційний позиковий кредитний договір у правовому регулюванні зовнішньоекономічних відносин / Г. В. Виноградова // Суспільство. Держава. Право. – 2003. – № 3. – С. 6-10.
46. Войтович С. А. О делении международного права на публичное и частное / С. А. Войтович // Український часопис міжнародного права. – 2002. – № 3. – С. 67-72.
47. Галущенко Г. В. Особливості колізійних норм міжнародних договорів України про правову допомогу / Г. В. Галущенко // Держава і право: Збірник наукових праць / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2000. – № 5. – С. 362–365.
48. Діковська І. А. Колізійні питання договору повітряного чартеру в міжнародному приватному праві / І. А. Діковська // Вісник: Юридичні науки. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – 2002. – № 45-48. – С. 64–68.

49. Довгерт А. С. 110 років Гаазькій конференції з міжнародного приватного права / А. С. Довгерт // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2003. – № 2. – С. 52–61.
50. Довгерт А. С. Гармонізація цивільного (приватного) права в Європі / А. С. Довгерт // Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом: Матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, жовтень 1998 р. – К., 1998. – С. 237–240.
51. Довгерт А. С. Международное частное право Украины: итоги развития за 12 лет независимости / А. С. Довгерт // Суспільство. Держава. Право. – 2003. – № 3. – С. 11–21.
52. Доронина Н. Г. Унификация и гармонизация права в условиях экономической интеграции государств / Н. Г. Доронина // Право и экономика. – 1997. – № 17–18. – С. 84–91.
53. Дюжева О. А. Проблемы законодательства о международном усыновлении / О. А. Дюжева // Государство и право. – 1995. – № 6. – С. 40–47.
54. Ерпылева Н. Ю. Международный гражданский процесс: основные проблемы современного развития / Н. Ю. Ерпылева // Адвокат. – 2004. – № 2. – С. 69–81.
55. Ерпылева Н. Ю. Международный коммерческий арбитраж в международном частном праве: проблемы и перспективы современного развития / Н. Ю. Ерпылева // Право и политика. – 2004. – № 4. – С. 51–67.
56. Ерпылева Н. Ю. Международный коммерческий арбитраж в международном частном праве: проблемы и перспективы современного развития / Н. Ю. Ерпылева // Право и политика. – 2004. – № 5. – С. 73–85.
57. Жильцов А. Л. Проблема применения императивных норм третьих стран в европейском международном частном праве / А. Л. Жильцов // Законодательство и экономика. – 1997. – № 23–24. – С. 37–42.
58. Захарченко Т. Г. Процесуальні підстави оспорювання рішення Міжнародного комерційного арбітражу і правові наслідки його скасування / Т. Г. Захарченко // Суспільство. Держава. Право. – 2003. – Вип. 3. – С. 70–74.
59. Звеков В. П. Развитие законодательства о международном частном праве / В. П. Звеков, Н. И. Марышева // Российское право. – 1997. – № 1. – С. 129–130.
60. Ішук А. М. Деякі аспекти проблеми кваліфікації в міжнародному приватному праві / А. М. Ішук // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2003. – № 49. – С. 49–51.
61. Кабатова Е. В. Деликты в международном частном праве / Е. В. Кабатова // Государство и право. – 1992. – № 9. – С. 100–107.
62. Кисіль В. І. Актуальні проблеми кодифікації міжнародного приватного права / В. І. Кисіль // Український часопис міжнародного права. – 2002. – № 3. – С. 5–26.
63. Кисіль В. І. Актуальні проблеми кодифікації міжнародного приватного права / В. І. Кисіль // Український часопис міжнародного права. – 2002. – № 4. – С. 5–16.
64. Кисіль В. І. Категорія публічного порядку в міжнародному приватному праві / В. І. Кисіль // Держава і право: Збірник наукових праць. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2001. – № 10. – С. 437–445.

65. Кисіль В. І. Судова практика як чинник розвитку норм та інститутів міжнародного приватного права / В. І. Кисіль // Вісник Верховного Суду України. – 2001. – № 3. – С. 28–30.

66. Кичигина И. Л. Коллизии в международном частном праве: метод регулирования / И. Л. Кичигина // Вестник МГУ. – 1987. – № 6. – С. 78–84.

67. Королев А. Е. Национальность юридических лиц. Современный аспект / А. Е. Королев // Юрист. – 2001. – № 7. – С. 22–25.

68. Короткий Т. Р. Гражданская ответственность за ущерб от загрязнения морской среды / Т. Р. Короткий // Економіко-правові аспекти розвитку транспортних систем: Збірник наукових праць. – Одеса : Латстар, 2002. – № 2. – С. 102–116.

69. Косовская В. А. Особенности международных транспортных обязательств и их место в системе международного частного права / В. А. Косовская // Транспортное право. – 2004. – № 1. – С. 36–39. 70. Коссаk В. М. Застосування Віденської конвенції про міжнародний договір купівлі-продажу в національному законодавстві України / В. М. Коссаk // Український часопис міжнародного права. – 1994. – № 1. – С. 131–139.

71. Кувшинов В. А. Комментарий к Федеральному закону "О государственном регулировании внешнеэкономической деятельности" / В. А. Кувшинов // Внешняя торговля. – 1995. – № 11. – С. 6–13.

72. Кудряшов С. М. Международный коммерческий арбитраж в Швеции / С. М. Кудряшов // Журнал международного частного права. – 1994. – № 4 (6). – С. 30–39.

73. Лазарева Т. П. Цена как условие договора международной купли-продажи / Т. П. Лазарева // Проблемы международного частного права. – М., 2000. – С. 101–119.

74. Федоров Ю. И. Ответственность и иммунитет во внешних связях членов Российской Федерации / Ю. И. Федоров // Государство и право. – 1995. – № 12. – С. 79–83.

75. Хєда С. М. Особливості правового положення товариства з обмеженою відповідальністю (порівняльно-правовий аспект) / С. М. Хєда // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 9. – С. 51–53.

76. Хєда С. М. Переведення доміцилію юридичної особи в кризових ситуаціях / С. М. Хєда // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2001. – № 10. – С. 32–36.

77. Хлєстова И. О. Вопросы иммунитета государства в законодательстве и договорной практике Российской Федерации / И. О. Хлєстова // Проблемы международного частного права. – М., 2000. – С. 68–85.

78. Штефан О. О. Міжнародні угоди у цивільному судочинстві України / О. О. Штефан // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2003. – № 11. – С. 68–76.

5.3. Ресурси мережі Інтернет

79. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

80. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

81. Портал Лига Закон: Законы Украины, последние новости Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ligazakon.ua/>.

82. Офіційний сайт Інституту проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. – Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.